

„PARTIZAN“ DELAVSKI SVETI RAZPRAVLJAJO O SKLEPNIH RAČUNIH PODJETJE ZA IZDELAVO oblek in perila

Na dveh sejah delavskega sveta Tovarne oblek in perila »Partizan« so razpravljali o uspehih, težavah in pomanjkljivosti v letu 1955. Obravnavali so številne probleme in o mnogih so sprejeli določene sklepe. Iz poročila je videti, da so ga sestavili strokovnjaki, iz diskusije pa je bilo razvideti, da so jo vodili v stari in dobro vpeljavni tovarni. Tako v poročilu kakor v razpravi vidimo, da gre za boj med starim in novim, med tradicijo in novimi potmi v gospodarstvu.

Kje je poudarek v poročilih...

Precej je bilo problemov, ki jih je bilo treba omeniti v poročilu. Bil pa so tudi uspehi. V poročilu zlasti poudarjajo afirmacijo tovarne na trgu, zlasti glede kakovosti izdelkov. Tega ne priznavajo samo neposredni potrošniki blaga, temveč je to priznal tudi zagrebški velesejem. V vsakem primeru je ta tovarna eno izmed vodilnih p...

cev, nima posebne koristi od tako velikega števila vajencev. Vajence namreč po končani učni dobi razporedijo po obratih, kjer opravljajo po eno ali dva delovni operaciji. Iz tega verjetno lahko sklepamo, da bi veliko delovnih mest, na katerih so danes kvalificirani delavci, lahko prevzeli priučeni delavci, v nekaterih primerih pa nemara celo nekvalificirani.

Organizacija dela in tehnološkega procesa proizvodnje v podjetju ne temelji na zapletenih operacijah, ki bi od posameznika terjale popolno znanje določene obrti. Tu gre za ločene posamezne operacije, katerih se delavci lahko naučijo brez kakršne koli posebne prejšnje izobrazbe. Pri odpuščanju delavcev, o čemer poročilo pogosto govori, bi bilo treba upoštevati tudi to dejstvo.

Slab pojav, ki ni karakterističen samo za to podjetje, je dejstvo, da je v 36 prodajalnah — torej: izmed 36 poslovdij teh prodajal — v lanskem letu odpovedalo 10 poslovdij. Sicer je res, da poročilo precej govori o

...in kje na seji delavskega sveta

Cepprav so v razpravi omenili vprašanje presežka delovne sile, o tem vprašanju niso sprejeli nobenega sklepa. Iz diskusije pa tudi iz poročila smo namreč lahko napravili sklep, da je v tovarni preveč delovne sile, da to pomeni določen problem, ki zavira dvig delovne produktivnosti. Ko v poročilu pišejo o zmanjšanju števila delovne sile, o tem ne pišejo kot o nekakšnem sistematičnem ukrepu, ki ga bolj ali manj uspešno izvajajo, temveč o »razprševanju« delovne sile, kar pomeni, da delovna sila sama zapušča podjetje. Zmanjšanje delovne sile po takšni poti lahko pripelje do nezaželenih rezultatov — do tega, da odhajajo boljše, ker so pač kje drugje našli boljše zaposlitvene pogoje.

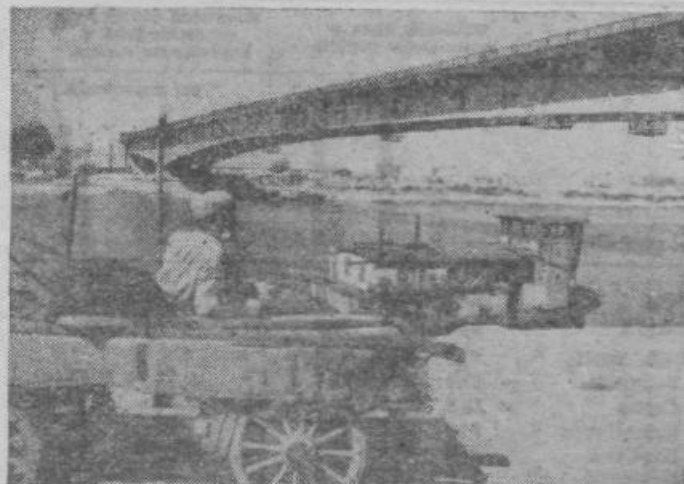
Na seji delavskega sveta niso govorili o drugih elementih, ki bi utegnili vplivati na dvig delovne produktivnosti, čeprav so bili nekateri podrobneje poudarjeni v poročilu. Res je sicer, da je poročilo na številnih mestih kritično obravnavalo posamezna vprašanja, na seji delavskega sveta pa vendarle niso sprejeli nobenih določenih sklepov zastražih vprašanj.

Vprašanje odhodov na letni dopust v času, ko bi morale podjetje storiti največje proizvodne napore, je pravilno ostalo nerešeno.

Komerčna služba je v podjetjih konfekcije vsekakor zelo važna. V poročilu ji je bilo posvečeno dovolj prostora. Toda na seji delavskega sveta o tej važni, včasih odločilni dejavnosti podjetja — razen o nekaterih negativnih momentih, kot so primanjkljaj v prodajalnah in napačno izplačevanje nagrad oseba v njih — ni bilo diskusij.

Imamo vtis, da člani delavskega sveta niso dovolj obveščeni o poslovanju gospodarske organizacije. Videti je, da je imel direktor podjetja prav, ko je kritiziral način obveščanja članov delavskega sveta o problemih v podjetju. Obveščajo jih na hitrico pred sejami ali pa kar na sejah.

Lahko zaključimo, da se je dobremu strokovnemu aparatu podjetja — po poročilu o poslo-

Novi savski most v Beogradu (v ospredju voz, na kakršnem dovažajo privatniki okoličani v Beograd zelenjavo)

vanju — posrečilo prispevati k dovolj aktivni. Toda ob pravouspesu podjetja v letu 1955 s časom obveščanju delavskega sveta o problemih bi bili rezultati lahko še boljše.

B. Race

Zbori volivcev po obratih v tovarni »Josip Kraš« v Zagrebu

Večji delovni kolektivi so razdeljeni v več velikih enot, tako da delavci volijo svoje predstavnike v delavski svet iz svoje srede iz svojega obrata. Tako vsi volivci dobro poznajo svoje ga predstavnika v delavskem svetu in se ne dogaja, da bi izvolili nekoga, kogar do tedaj niso dostikrat videli, kaj šele, da ga ne bi poznali. Prav iz tega pa izhaja vsebina dela zborov volivcev.

Zbori volivcev po tovarnah predstavljajo novost pri nadaljnjem izpopolnjevanju oblik delavskega samoupravljanja. Razvoj delavskega samoupravljanja v tovarnah je pokazal, da je treba bolj na široki osnovi pregledati izkušnje in delo organov delavskega upravljanja, da ne bi samo prenašali odločbe delavskega sveta, marveč da bi tudi delavski sveti podrobno proučili predloge in mnenje volivcev.

V tovarni »Josip Kraš« so volili v delavski svet v šestih volilnih enotah, kjer prirejajo zborov volivcev. Tem zborom posveča sindikalna organizacija in organizacija Zveze komunistov dosti pozornosti, da bi ti dobili v pravem pomenu obelježje resničnih delovnih posvetovanj. Tak sistem je omogočil, da imajo vsi člani kolektiva dejanski vpogled v delo delavskega sveta. Odkar imajo volilne enote, se je zaostri od-

govornost članov delavskega sveta pred volivci. Tako vsaka enota lahko odpočije svojega predstavnika in namesto njega izvoli drugega. S tem se je zaostri tudi kriterij pri kandidiranju članov kolektiva.

Do zdaj so bili primeri, da so člani delavskega sveta odpočili zaradi neaktivnosti. Ob taki priložnosti se je sestel ves kolektiv, ki je razpravljati tudi o tistih članih, ki jih ni dobro poznal. Med zadnjimi volitvami pa so imeli delavci in uslužbenci tovarne »Josip Kraš« priložnost izvoliti tovariše iz njihove srede, tako da je bil vsak kandidatni spisek volivcev dobro znan.

Sestanki, na katerih so člani delavskega sveta seznanjali svoje volivce s sklepi in polagali račun o svojem delu, so imeli poprej dostikrat manifestativni značaj. Sedaj pa na zborih volivcev razpravljajo o delovni organizaciji, o ukrepih za pospeševanje proizvodnje, o kadrovski politiki itd. Tako delo zborov volivcev pritegne pozornost vseh članov kolektiva.

Posebno pozornost posvečajo znanstvenemu proučevanju delovne organizacije, s čimer se ukvarjajo skupine strokovnjakov. Potrebno pozornost posvečajo tudi znanstveni metodi izpopolnjevanja delovnih mest in njihovi vrednosti. N.O.

Delavski sveti že začinjajo razpravljati o planih za leto 1957

ške konfekcije pri nas, okrepila pa so je zlasti v zadnjih treh letih. Toda prodor na trg in ustanovitev novih lastnih industrijskih prodajal sta povzročila več težav, ki niso še povsem odpravljene. Relativna zasičenost trga s konfekcijo postavlja podjetje pred nove probleme — vprašanje cen, čedalje boljše kakovosti in sodobnega krojenja.

Precejšnja konkurenca na trgu bo terjala znižanje cen. To pa bo možno samo, če se bodo zmanjšali proizvodni stroški, če se bo kakovost še bolj izboljšala — zlasti pri moški in otroški konfekciji.

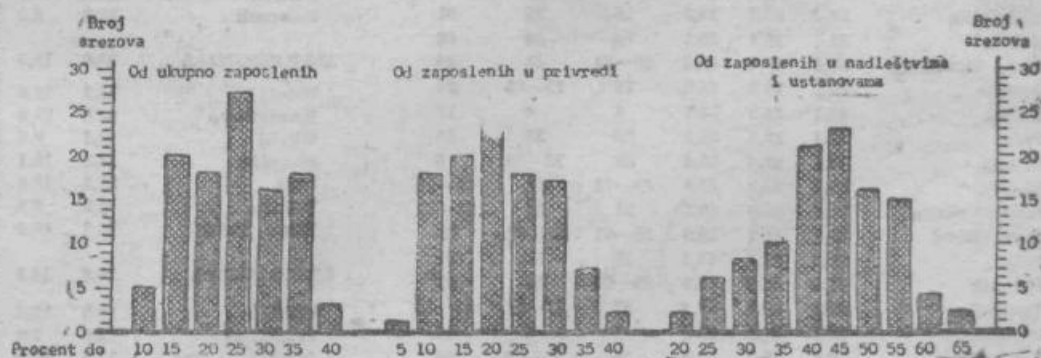
V tistem delu poročila, ki govori o splošnem poslovanju, bemo, da se je število delavcev in uslužbencev med lanskim letom zmanjšalo za 46 oseb, in sicer največ polkvalificiranih in nekvalificiranih (pa tudi proizvodnja se je zmanjšala v še večjem razmerju), in da je obnavljanje delovne sile predvsem v izboljšavi njenega kvalificiranega sestava. Toda del poročila o proizvodno-tehničnem sektorju pravi, da podjetje, ki zelo skrbi za usposabljanje vanjen-

metodi nagrajevanja osebja v prodajalnah, o čemer so tudi v razpravi dokaj dolgo govorili, kot izhodišče za zboljšanje nagrajevanja pa je služila okoliščina, da so v vseh prodajalnah po vrsti nastali primanjkljaji ob inventuri. Ti primanjkljaji so znatni, v številnih prodajalnah dosegajo po več sto tisoč dinarjev.

Razen cele vrste jasnih prednosti pred preteklo organizacijo je sodobna organizacija dela in tehnološkega procesa, ki je bila — po poročilu — uspešno uvedena v letu 1955, prinesla tudi določene težave. Tako delovna organizacija zahteva brezhibno preskrbo s surovinami in z drugim materialom. Preskrba s surovinami pa ni vedno potekala gladko. Pomanjkanje električne energije v Sloveniji in na Hrvaškem je vplivalo na preskrbo s tekstilnimi surovinami za konfekcijo. Posledica je bila ta, da posamezni oddelki niso bili dovolj izkorisčeni.

V poročilu poudarjajo, da so zimsko konfekcijo poslali v prodajo z zamudo, kar je tudi s svoje strani prispevalo k manjši realizaciji.

OKRAJI PO Odstotku Zaposlenih Žensk

(Več članek na 9. strani!)